

RADNICE TVÁŘÍ V TVÁŘ

Novorenesanční budova radnice je dominantou náměstí již od let 1888-1893, kdy byla vystavěna dle projektu vídeňského architekta Franze Neumanna. Letopočet stavby je uveden také nad vstupním portálem, ovšem s původním předpokládaným rokem dokončení budovy – tzn. rokem 1892, který se však nepodařilo dodržet. Nad letopočtem je umístěn **mohutný reliéf** od Theodora Friedla, **znázorňující založení staré a nové radnice**. V levé části – věnované původní radnici - vidíme stavitele Markuse Spazia (drží v ruce model stavby), Kateřinu z Redemu (majitelku panství, drží zakládací listinu), typicky oblečeného měšťana a tehdejšího starostu Hentischela. Uprostřed reliéfu je ženská postava představující město Liberec, v pravé části – týká se stavby současné radnice – je starosta Schücker, architekt Neumann (drží v ruce plány) a radní Felgenhauer. Nad reliéfem je **balustrádový balkon**, ze kterého hovořily mnohé významné osobnosti – např. císař František Josef I., prezident Edvard Beneš nebo prezident Václav Havel. O něco výše jistě zaujmou **dva heroldi**, kteří drží městský znak a **hodiny**, jejichž rohy zdobí motivy měsíce a slunce.

Hlavní radniční věž (65 metrů) zdobil kdysi na špičce měděný rytíř – symbol ochrany městských práv, který byl v roce 1952 odstraněn a umístěn v Severočeském muzeu. Rytíře nahradila rudá hvězda, snesená roku 1989 a od roku 1990 se na vrcholku usídlil symbol České republiky – lev. Ani jej však už dnes neuvidíte, neboť byl ze špičky sejmout. Věž se dočkala svého původního vzhledu až v srpnu 2005, kdy byla na vrcholek navrátna plastika rytíře (tentokrát kopie).

Napravo od vchodu je pod okny přípevně **stylizovaný tankový pás z bronzu** – výmluvný památník na vpád vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968. Do jednotlivých dílů pásu jsou vyryta jména 9 lidí, kteří byli v Liberci zabiti. Také **zadní část budovy zdobí reliéfy** – tentokrát hned 3 – opět podle návrhu T. Friedla. Levý reliéf symbolizuje textilní výrobu ve městě, prostřední představuje holdování měšťanů městu Liberec a na pravém můžeme rozeznat obchodní styky Liberce se světem.

ZA KRÁSOU RADNIČNÍCH INTERIÉRŮ

Exteriér radnice působí velmi impozantním dojmem. Pro interiér radnice je pak charakteristický romantizující historismus a **vynikající kvalita uměleckořemeslné práce**. Po mramorovém schodišti vystoupáme na první odpočívadlo, kde je přímo proti nám krásně malované okno znázorňující **ženu se snopem obilí** – **dar pekařského společenstva**. Druhé patro zdobí další malovaná okna. Pro střední je darem továrnika barona Liebiga – znázorňuje **personifikaci Liberce** (žena držící městský znak na štítu). Po stranách jsou vyobrazení rolnictva a rybníctva. Strop nad schodištěm zdobí obraz vídeňského autora a malíře fresek v hejnické bazilice Andreas Grolla, jedná se o alegorii **symbolizující Liberec a rozvoj obchodu s látkami**. Na bočních obrazech jsou skupinky andlíků, vpravo nesou znak Rakousko-uherské monarchie, vlevo znak města Liberce. V nikách nad schodištěm jsou **busty** spisovatelky Boženy Němcové, která v Liberci po nějaký čas pobývala a Karla Vacka, známého hudebního skladatele a libereckého rodáka.

Na chodbě ve druhém poschodí si můžeme povšimnout čtyř vitrín. První z nich nám představuje **liberecké starosty a primátory** spolu s daty jejich působení v čele města. Druhá vitrína je věnována vzpomínce na **původní radnici** z roku 1603, která zdobila náměstí až do roku 1893 a teprve po dostavbě nové radnice byla zbourána. Ve třetí vitríně jsou vyobrazeny **tři návrhy stavby nové budovy**, spolu s návrhem vítězným. Poslední vitrínu pak zdobí **záběry z obřadní síně a z přílehlých salónek**.

Ve druhém patře se nacházejí dodnes zachovalé reprezentační prostory, z nichž nejkrásnějším sálem je tzv. **obřadní síň**. Zde probíhají slavnostní akce, vítají se noví občané města, udílí se nejrůznější ocenění-medaille, vyznamenání atd. Díky výjimečným akustickým vlastnostem se v této místnosti konají varhanní a komorní koncerty a v neposlední řadě také svatební obřady. Celá síň je bohatě zdobena, stěny pokrývá dřevěné obložení (bylo vyrobeno ve Vídni firmou Carla Rogenhofera) a obdiv vzbuzuje i obrovský mosazný 450 kg vážící lustr dovezený

z Berlína. Nad ním je nástrojná malba znázorňující **vítězství pravdy nad temnými silami** od vídeňského malíře Andrese Grolla. Na levé straně sálu je 6 skleněných vitráží, které byly vyrobeny ve České Skalici u Nového Boru ve sklářské dílně Karla Melzera. **Vitráže symbolizují Vědu, Umění, Kupecký stav, Průmysl, Obchod a Městskou správu**. Vpředu nad portálem je **dřevěné alegorické sousoší**, vyrobené v odborné škole v tyrolském Grodenu pod dohledem sochaře Ferdinanda Demetze. Největší postava uprostřed znázorňuje opět město Liberec, na levé straně je zobrazena péče o chudé a nemocné, na pravé straně pak průmysl, obchod a jmění. Naproti skleněným vitrážím je **balkón**, kde jsou umístěny varhany, sloužící jako hudební doprovod při nejrůznějších slavnostních příležitostech.

K obřadní síni patří i **dva salónky**, které používají zejména svatebně před vlastním obřadem a rovněž sloužící i jako jednací místnost pro oficiální návštěvy. Velké skleněné okno uprostřed znázorňuje starou libereckou radnici a bylo také vyrobeno ve České Skalici. Postava, která drží v rukou budovu původní radnice, opět představuje město Liberec.

Ve druhém patře se nachází ještě další zajímavá **malovaná okna** – dary zdejších spolků. Jedno znázorňuje bustu císaře Josefa II., druhé středověkého pěvce.

Řadu návštěvníků láká rovněž možnost **výhledu z radniční věže**, která je v rámci prohlídky přístupná v letních měsících a nabízí zajímavý pohled na centrum města. Při výstupu na věž si navíc návštěvník může detailně prohlédnout mechanismus radničních hodin a své kouzlo má dozajista i pochod přes půdu radnice, která je jakýmsi protipólem bohatě zdobených interiérů.

Ačkoliv liberecká radnice oslavila v roce 2003 již 110 let své existence zůstává i nadále **jedním z nejvýznamnějších architektonických klenotů města pod Ještědem**.

Zdroj informací:

R. Karpáš – Kniha o Liberci

VZPOMÍNKA NA „STAROU“ RADNICI

Původní radnice se začala stavět v roce 1603 podle plánů italského mistra **Marcuse Antonia Spazia** a byla druhou kamennou stavbou ve městě (první byl kostel sv. Antonína). Radnice byla jednopatrová budova se šindelovou střechou a nápadnou osmibokou věží, kterou zakončovala pozlacená makovice s koruhví. Zajímavé je, že věž neměla vlastní základy, ale spočívala pouze na klenbě přízemí. To je také považováno za hlavní důvod, proč musela být několikrát opravována – a po zásahu bleskem 22.5.1801, který věž zapálil, musela být horní část dokonce znovu postavena.

V přízemí se nacházel **výčep spolu s masnými a pekařskými krámkami** místních kupců. Roku 1704 zde ještě přibylly krásné kované obecní váhy, jež se bohužel staly zároveně předmětem mnohých stížností. Ovšem není se čemu divit, když např. piskovcová závaží vážila za slunného počasí jinak než při dešti – když zvlhla a tím pádem i ztěžkla. Podzemí sloužilo jako **sklad piva a vína**, úplně nejlhlouběji pak byla **mučírna**.

V prvním patře radnice sídlilo **vedení města** – byl zde velký sál, radní síň a menší místnost, kde byla uložena městská privilegia. Jak je zřejmé, radnice nebyla jen sídlem úředníků, konaly se zde i větší společenské slavnosti, dvě místnosti si pronajaly cechy pláteníků a soukeníků, na půdě se skladovalo seno atp.

Původní radnice sloužila městu téměř po tři století a Liberečanům velmi přirostla k srdci. Není proto divu, že si přáli mít na ni památku i poté, co musela ustoupit své následnici, a proto je po městě dodnes rozseto **mnoho připomínek její krásy**: Kopie věže staré radnice je včleněna do budovy Severočeského muzea, kde jsou rovněž uchovány portréty Redernů a Gallasů, které byly původně na stěnách staré radnice a ve stálé expozici muzea jsou také zmiňované váhy. Na náměstí je kámen s bronzovým letopočtem 1603 a tmavá dlažba vyznačující půdorys radnice. Novou radnici zase zdobí zvon, který byl sejmut z věže radnice původní a krásná vitráž s jejím motivem.

LIBERECKÁ RADNICE

MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM LIBEREC

nám. Dr. E. Beněše 1, 460 59 Liberec I
Tel.: +420 485 101 709, Fax: +420 485 243 589
E-mail: mic@infoIBC.cz, <http://www.infoIBC.cz>

NABÍZÍME:

turistické, kulturní a sportovní informace
o Liberci a regionu
informace o umístění firem, organizací a služeb
včetně rozsahu jejich činnosti
informace o dopravních spojích MHD Liberec,
ČD a ČSAD
zprostředkování ubytování všech cenových kategorií
prohlídky radničních interiérů
průvodcovské služby po Liberci
v jazyce českém i cizím
zasílání aktuálních informací zdarma e-mailem

PRODÁVÁME:

propagační předměty města Liberce
regionální mapy turistické, cyklistické, zimní i speciální
plány měst Liberec, Jablonec n. Nisou, Praha, automapy,
autoatlasy
knihy, brožury, kalendáře, pohledy, leporela
a videokazety
turistickou známku Liberce,
poštovní známky pro ČR, Evropu a svět
jízdenky MHD
vstupenky na liberecké akce (Divadlo F.X. Šaldy, Malé
divadlo, Lidové sady + Experimentální studio, Kino
Lípa, Kino Varšava), vstupenky Ticketpro
NAVŠTIVTE NÁS:
po-pá: 8.30 – 18 hod. / so: 9.30 – 12.30 hod.

text MIC Liberec, srpen 2005

**Reprezentativní novorenesanční budova
r. 1888-1893 * projekt vídeňského architekta
F. Neumanna * dnes sídlo úřadu města *
bohatě zdobené fasády a vzácné vitráže
v oknech * věž vysoká 65 metrů * prohlídky
interiéru, obrádní síně a věže**

www.liberec.cz